

О Б Щ И Н А И С П Е Р И Х

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ИСПЕРИХ ЗА 2015 Г.

(изготвен на основание Закона за регионално развитие и във връзка с чл.91, ал.4 от ППЗРР)

Общинският план за развитие на Община Исперих за периода 2014-2020 г. е документ за стратегическо планиране на местното развитие на територията на Общината, приет с Решение № 396 на Общински съвет - Исперих, Протокол 44 от 21.07.2014 г. Той е в съответствие с действащите към момента на изготвянето му нормативни изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България в периода 2014-2020 г. В допълнение на това, планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър.

I.Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г. и настъпили промени в социално-икономическата ситуация в община Исперих

Община Исперих има добро географско местоположение и природен потенциал за развитие. Значителен е ресурсът на общината за развитие на земеделие и горско стопанство, в които сектори има и натрупан опит. Агрофирмите на територията на общината прилагат модерно земеделие и животновъдство. Потенциал за развитие има в трайни насаждения, подобряване на сортовия състав на овощните видове, въвеждане на нови производства, както и развитие на биологичното земеделие. Перспективите за развитие на този отрасъл са свързани с навлизане на нови инвестиции, технологично обновление и значително подобряване на качеството на продукцията, професионален маркетинг на произведената продукция. Природните дадености и запазеното културно-историческо наследство са възможност за привличане на инвестиции в един нов и нетрадиционен за региона отрасъл на икономиката – туризма.

По данни на ТД „Бюро по труда” – Исперих икономическата конюнктура през 2015 г. в района на Дирекция „Бюро по труда”/ДБТ/ - Исперих се характеризира със запазени постоянни приоритети, определящи картината на трудовия пазар за периода като относително спокойна и без напрежение, но се наблюдава известно съкращение на работна сила, развиваща се в ситуация на продължаваща икономическа криза.

Броят на СРМ обявени през периода се доближава до тези обявени през предходния период на 2014 г., но в по-малък обем и то в понижаващи се стойности. Остава непроменена картината на запазени влошени характеристики на регистрираната работна сила на първичния пазар в различните сфери на селскостопанското производство, търговията и промишлеността.

През периода се наблюдава запазваща се картина на спад в тенденцията на икономическа миграция на живеещите в близките населени места към общинския център - град Исперих, но се забелязва тенденция на насочване към големите промишлени зони - София, Варна и др. Това се обяснява със сезонната заетост в строителния бранш и туризма, характерни за лятно-есенния период, което увеличава заетостта в този бранш, на местно и национално ниво. Съобразно природно климатичните условия тази заетост ще продължи с различна интензивност до края на есенния период, както и се забелязват намерения да продължи до края на годината.

През отчетния период трудово-пазарната конюнктура продължава да се определя съобразно сезонния характер на производството и пазарните характеристики, които определят наемането на работна сила, в т.ч. и от регистрираните в ДБТ Исперих. През периода се наблюдава нов момент, свързан с по-ранното обявяване на СРМ от работодатели със сезонен характер на производство, което е следствие природо-климатичните особености в региона. Продължава да се наблюдава постоянна устойчивост на основните количествени показатели, характерни за региона, които не се повлияха сериозно от икономическата конюнктура.

Запази се проявяващото се съотношение на трудовия пазар, с превес на предлагането над търсенето на работна сила. По данни на ТСБ гр.Разград при последното преброяване на населението в страната на територията на община Исперих живеят 22 692 души.

Разпределението по полов признак и трудова активност е както следва:

Признак	Исперих
Мъже	11286
Жени	11406
Всичко	22692
под трудоспособна възраст	8606
Трудоспособна възраст	8519
над трудоспособна възраст	5567
Всичко	22692

Демографските процеси в района се характеризират с намаляване на раждаемостта и стареене на населението и засилена миграция към големите градове и чужбина, в още по-голяма степен след приемането ни в Европейския съюз. Икономически активното население в община Исперих е 9113 души.

РАВНИЩЕТО НА БЕЗРАБОТИЦА към 31.12.2015г. на територията на община Исперих, е 18,2 %. Сравнено с края на предходния отчетен период, когато равнището на безработица е 19,6 %, то бележи намаление с 1,4 пункта, което е добър показател за тенденция към отслабване натиска върху равнището на безработица и намаляване броя на регистрираните безработни лица. Запазва се високото равнище на безработица в района, което продължава да е значително над средното за страната. В края на анализирания период нивото на безработица за страната е 10,2%. През отчетния период се запазва тенденцията на преобладаваща женска безработица, която се наблюдава от 1991 г. Към 31.12.2015г. броят на жените възлиза на 1357- 54,2 % от всички регистрирани. Безработните жени преобладават в групата без квалификация – 73,2 % спрямо общия брой на регистрираните жени, тези с основно и по – ниско образование са 67,6 % от групата. Рисковите групи (лица с намалена трудоспособност, майки с деца до 3 годишна възраст, самотни родители, лица от социални заведения и освободени от МЛС) са 117 – 4,7 % от всичко регистрирани, сред тях 79 – 67,5 % са жени /спрямо общия брой лица от рисковите групи/.

Относителният дял на младежите до 29 години е 12,8 %/320 лица/от всичко регистрирани, при 13,7% за същия период на 2014г. Младежката безработица, в рамките на региона на ДБТ има своя специфика, която не се променя: липса на професионална квалификация, нисък образователен ценз и концентрация предимно в селата. Трудовата реализация на тази група за отчетния период е сравнително добра – 465 лица -30,5% от всичко постъпили на работа през периода са младежи до 29г., при 39,5 % за същия период на 2014г., отбелязва ръст на нарастване, което е показател за продължаващия процес на повишена конкурентоспособност на трудовия пазар и сравнително добра устойчивост при реализацията на тази рискова група, която е по-благоприятни позиции спрямо останалите рискови групи по показател: «брой безработни - започнали работа».

Задържането на високия относителен дял на регистрираните от възрастовите групи над 45 години в рамките на 1421 – 56,8% от общия брой регистрирани, води до трайна безработица и формиране на основен потенциал за включване в национални и други програми за заетост.

Динамиката в броя на регистрираните с работнически професии и без специалност продължава да се определя от сезонния характер на заетостта, която е водеща за района. За периода продължава да е водещ първичния пазар. Продължава успешно да се прилага програмата за лични асистенти , по схема на ОПРЧР , Проект «Нови възможности за грижа ». През периода се работи по сключените договори за заетост и обучение по схема «Подкрепа за заетост», както и по новата схема «Младежка заетост». Продължаващото действие на икономическата криза и съпътстващите я признаци оказват влияние за намаляване броя на заетите и освобождаване на част от заетите, от всички отрасли, основно от търговията и услугите, процес който ще продължи с повишаваща се интензивност и през следващите месеци на 2016г. с променливи амплитудни стойности.

Към 31.12.2015 г. се запазва наблюдаваната тенденция към леко намаление броя на лицата от групата без квалификация в абсолютни стойности, което потвърждава устойчивото присъствие на тази група в рисковата част на пазара на труда, в сегмента на трудовата им реализация.

ВХОДЯЩИЯТ ПОТОК безработни лица през 2015 г. е общо 2592 (в т. ч. новорегистрирани 2438 и 154 с възстановена регистрация), при 2637 за същия период на 2014г. Налице е увеличение от 4 лица, като абсолютен повишен прираст или леко завишен темп на прираста .

- Най-голям брой лица са освободени и регистрирани в Бюрото по труда от Сектор „Услуги” – 1269/52,1%/, от отрасъл „Държавно управление” – 860 (35,3%), следван от отрасъл “Търговия и ремонт на автомобили”- 213 (8,7%).

- Следващ по обхват е Сектор „Индустрия” - 260/10,7%/, отрасъл “Преработваща промишленост” – 182 (7,5 %).

- Следват групите на лицата с прекратени трудови правоотношения по инициатива на работодателите от Сектор „Аграрен”–328/13,5%/, включващ селско и горско стопанство, лов и риболов.

През отчетния период 1525 безработни лица са постъпили на работа, при 1307 за същия период на 2014г.

Чрез посредничеството на ДБТ са устроени 1525/889 на първичния пазар/ на работа при 1307/ 934 на първичния пазар/, за същия период на 2014г.

Продължава за отчетния период най-голям да е относителният дял на устроените на работа на първичния трудов пазар – 58,3 % /71,5% за същия период на 2014 г./, следван от тези по ПМЗ – 41,4% /28,5 % за същия период на 2014 г. Обявените през 2015 г. свободни работни места (СРМ) общо на първичния и вторичния трудов пазар са 1206 при 1250 за същия период на миналата година.

Спрямо аналогичния период на предходната година се наблюдава намаление на общо обявените в ДБТ СРМ с 44 (3,6%). Въпреки продължаващия процес на затихваща рецесия, местния пазар е със запазени относителни стойности и показва стабилност и дори ръст в обявените работни места основно на първичния пазар в сектора на шивашката промишленост и селското стопанство. За разлика от предишните периоди, не оказват съществено влияние действащите схеми по ОПРЧР, основно схема «Подкрепа за заетост». С най-голяма тежест по отношение на заетост за периода и за следващия период ще бъде първичния пазар и в по-малка степен схеми по ОПРЧР 2014-2020» и други програми за заетост, заложи в НПДЗ 2015г. Тази тенденция ще се запази и в бъдеще. Продължава да се наблюдава стабилност на заетите, въпреки че една част от тях са освободени във връзка с временни затруднения, като се очаква да се върнат в близките месеци отново на работа. Това определя по-малкия брой на търсене на допълнителна работна ръка. През периода се забелязва повишаване на регистрираните, но това не оказва съществено влияние при подбора на квалифицирани работници. Запазеният висок процент от регистрираните с нисък образователен ценз и липса на професионални умения е пречка и за включването им в подходящи форми за обучение и устройването им на пазара на труда.

Крупни работодатели от сезонния бранш за периода са: земеделски фирми като «Агротайм» ООД, «Караджа ФАГ» ООД и водещите земеделски кооперации, ЗПК «Хан Аспарух» гр. Исперих, «Агротида» ООД, ЕТ «Салимет» с. Делчево и др., с доказан потенциал, фирми от строителния бранш, в лицето на «БРУДА» ООД, «Пашев и синове» ООД.

Въпреки неблагоприятните икономически фактори тези фирми стоят стабилно на пазара и развиват дейност. През периода няма новорегистрирани крупни работодатели, които да развиват дейност на местния пазар на труда и да оказват влияние върху него.

Обявените свободни работни места само на първичния трудов пазар (без тези по програми и мерки за заетост) през анализирания период на 2015г. са 939, при 697 за същия период на 2014г.

Спрямо аналогичния период на 2014г. се наблюдава несъществено увеличение с 242 места (25,8%) относителният им дял в общата съвкупност на обявените в БТ СРМ е 77,9 % при 60,1% за периода на 2014г.

Заявени СРМ през 2015г.

Показатели	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Общо
Заявени СРМ	315	40	156	70	276	90	42	65	69	41	17	25	1206
На първичен пазар	224	40	93	44	257	76	33	39	62	36	13	22	939
По насърчителни мерки	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	7
Програми за заетост	91	0	63	19	19	14	9	26	7	5	4	3	260
В т.ч. НП СПОЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Преобладаващо търсене на труд на първичния пазар през 2015г.

Фирми, предприятия обявили над 5 СРМ	СРМ	Вид собственост	професии
ООД «Агротайм » гр.Исперих	99	частна	селскостопански работници
ЕТ «Салимет» с. Делчево	20	частна	механизатори
«Агро Кай»ЕООД»гр. Исперих	10	частна	механизатори
ЕТ»Либер» с. Старо селище	10	частна	механизатори
«Пилко» ООД гр. Разград	45	частна	Общи работници
ЗК»Бъдеще» с. Вазово	8	частна	механизатори
Община Исперих	38	общинска	работник озеленяване

Най-търсените професии от работодателите през периода са:

- селскостопански работници, в т.ч. механизатори;
- общи работници.

Обявените свободни работни места на вторичния трудов пазар (по програми и мерки за заетост) през анализирания период са 267. За същия период на миналата година техният брой е 540. Налице е намаление с 273 СРМ. Делът им възлиза на 22,1 % при 44% за същия период на предходната година, което показва тенденция за периода на понижаване делът на обявените места на вторичния пазар.

По форма на продължителност на трудовия договор, основно заявените СРМ са със срочен характер.

Активна политика по заетостта

Посредническите услуги на ДБТ – Исперих са насочени към 647 фирми, /при 715 за периода на 2014 г., от които 24 държавни, 603 частни и 20 общински. Новокартотекирани са 16 работодатели за периода на 2015г.

В резултат на дейността са осъществени контакти с работодателите, развиващи дейност на територията на ДБТ и усилията са насочени на обявените работни места да се подберат подходящи безработни лица.

Броят на лицата, устроени на работа със съдействието на ДБТ е 1525 и съставлява 100% от постъпилите на работа общо през анализирания период.

През аналогичния период на 2014г. относителният дял на устроените със съдействието на ДБТ от всички постъпили на работа е 100%, определено на база 1307 устроени, т.е. налице е запазване и повишаване ефективността на трудовото посредничество и активност при разкриване и усвояването на работните места, в т.ч. алтернативни. Към 31.12.2015 г. е проведена 1 обща трудова борса на територията на ДБТ-Исперих..

През отчетния период няма започнали работа лица по международни договори за обмен на работна сила.

Проведени консултации и резултати от посредничество в европейската мрежа за заетост EURES .

Към 31.12.2015г. има 24 консултирани безработни лица по подадени заявки в европейската мрежа за заетост, от тях 8 безработни.

Професионално ориентиране и обучение на възрастни

1. Професионално ориентиране

През 2015г. 167 търсещи работа лица са получили индивидуално професионално информиране и консултиране. В групови форми за професионално ориентиране за периода на 2015г. са включени 32 лица.

2. Мерки за заетост и обучение

2.1. Мерки за стимулиране на безработните лица

Насърчаване на безработните към самостоятелна заетост /чл.47 от ЗНЗ/.

През периода на 2015г. в «Дирекция Бюро по труда» гр.Исперих няма сключени договори.

Насърчаване на безработните към самостоятелна заетост /чл.49 от ЗНЗ/.

През 2015 г. в «Дирекция Бюро по труда» гр.Исперих е сключен 1 договор с 1 безработно лице за развиване на самостоятелна стопанска дейност.

2.2. Мерки за стимулиране на работодателите

Насърчителни мерки за работодателите

Насърчаване на работодателите да наемат безработни до 29 годишна възраст на пълно работно време /чл.36/1 от ЗНЗ/ и младежи до 29 годишна възраст с трайни увреждания, вкл. военноинвалиди, както и младежи от социални заведения /чл.36/2 от ЗНЗ/.

По чл.36ал.1 от ЗНЗ през анализирания период на 2015г. са обявени 2 СМР и са започнали 2 лица. По чл 36а от ЗНЗ през 2015 г. е сключен 1 договор за 1 лице. По чл.36ал.2 от ЗНЗ през периода 2015 г. няма движение , поради липса на бенефициенти.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица за придобиване на професионална квалификация/или стажуване на безработни младежи до 29 години /чл.41 от ЗНЗ/.

По чл.41 от ЗНЗ през анализирания период на 2015 г.е сключен 1 договор за 1 лице.

По чл.41 а от ЗНЗ през периода на 2015г. няма сключени договори.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица за придобиване на професионална квалификация чрез стажуване и/или чиракуване /чл.46/.

По чл.46 от ЗНЗ през анализирания период на 2015 е сключен 1 договор за 1 лице.

По чл.50 от ЗНЗ за анализирания период на 2015 г. няма работили лица.

Насърчаване на работодателите да наемат безработни на непълно работно време /чл.51 от ЗНЗ/.

По чл.51 от ЗНЗ за 2015г. няма нови договори.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни с трайно намалена трудоспособност (чл.52 от ЗНЗ).

По чл.52,ал.1 за анализирания период на 2015 г. няма сключени договори.

По чл.52,ал.2 от ЗНЗ за анализирания период на 2015г. няма сключени договори.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни самотни майки или майки с деца до 3 годишна възраст (чл.53 от ЗНЗ) и майки с деца от 3 до 5 годишна възраст /чл.53а от ЗНЗ/.

По чл.53 от ЗНЗ за анализирания период на 2015г. няма нови договори.

По чл.53а от ЗНЗ за периода на 2015 г. няма сключени договори.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни изтърпели наказание "лишаване от свобода" (чл.55 от ЗНЗ).

По чл.55 от ЗНЗ през периода на 2015 г. няма движение

Насърчаване на работодателите да наемат лица, за чиракуване и обучаване от наставник /чл.55з/.

През периода на 2015 г. няма движение, както и за аналогичния период на 2014г.

Насърчаване на работодатели да наемат безработни жени над 50 и мъже над 55 години (чл.55а от ЗНЗ).

По чл.55а от ЗНЗ за анализирания период на 2015 г. е сключен 1 договор за 1 лице.

Насърчаване на работодатели да наемат продължително безработица/по чл.55в от ЗНЗ/

По чл.55в от ЗНЗ за анализирания период на 2015 г. е сключен 1 договор за 1 лице.

Насърчаване на работодателите да осигуряват ежедневен организиран транспорт на наетите работници и служители (чл 57а от ЗНЗ).

През анализирания период на 2015 г. няма движение по мярката.

Наблюдава се засилващ се интерес към чл.36а и 41а за шестмесечна заетост без последващ ангажимент за работодателя..

Запазва се тенденцията на повишено търсене на преференции по атрактивните мерки, като чл. 36 ал.1, 41, 46, 52 ал.1 и ал.2, чл.55а, чл. 53 и 53а, които са свързани с изплащане на заплати и осигуровки и част от тях, без последващ ангажимент към безработното лице и разкритото работно място.

Увеличава се търсенето на преференции по чл.55а за включване на безработни лица над 50 години.

Наблюдава се особено траен интерес към чл.52, ал.2, за лица с увреждания, отговарящи за включване в сезонни дейности.

Изразходваните средства по мерки от ЗНЗ са 19 100 лв или 97% от плана. Усвоените натуре са 8 при 10 натуре по плана за действие на ДБТ за 2015г., 80.00 %.

3. Програми за заетост и обучение

Национална програма "От социални помощи към осигуряване на заетост"

По НП «ОСПОЗ» - 2015г. са сключени 2 договора за 2015 год.

По сключените общо 2 договора за 2015г. са разкрити 66 нови работни места и 66 лица са работили сезонни дейности през периода.

Проект „ Шанс за работа-2015»

За деветмесечието на 2015 година по проекта са включени в обучение 30 работни лица, от тях 16 лица са започнали работа, като 12 лица са в субсидирана заетост и 4 лица наети в първичен пазар.

НП ”Старт на кариерата”

През 2015г. са действащи 3 договора с Община Исперих, Община Самуил и ОС „Земеделие“ Разград. Към тях работят 9 младежи на разкрити 9 работни места. От септември 2015г. стартира процедура за кандидатстване за работни места в централните ведомства и общински администрации. Към 31.12.2015г. са одобрени за заемане 4 работни места.

Програма "АХУ"

За деветмесечието на 2015 година са сключени 2 договора: 1 с ДСП в община Исперих и с ДСП в община Самуил с разкриване общо на 25 СРМ, 30 безработни лица са включени в заетост като лични асистенти.

Национална програма за заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания

През период на 2015 година работят 12 лица. Сключени са 3 договора и са разкрити 3 работни места.

Регионални програми за заетост

През 2015г. са сключени 2 нови договора с Община Исперих и Община Самуил и са разкрити 60 работни места, като 64 безработни лица са започнали работа.

Програма»Активиране на неактивни лица»

През 2015г. е сключен 1 договор с Община Исперих с разкриване на 1 работно място за младежки медиатор, като 1 безработно лице е преминало обучение за добиване на професионална квалификация по част от професия „Сътрудник социални дейност“ и е включено в заетост. През м. октомври е разкрито 1 работно място за ромски медиатор по НП „Активиране на неактивните лица“ към ДБТ Исперих и е заето.

Програма «КЛИО»

През 2015 г. е сключен 1 договор с Исторически музей-Исперих, разкрити са 3 работни места и 3 безработни лица са започнали работа.

Проект «Професионално обучение за всички - шанс за успешен преход към заетост» /ПРО-ШАНС/

През 2015г. са сключени договори с 4 безработни лица и 4 лица са започнали.

Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица

През периода са сключени 2 договора с ОП Самуил и МБАЛ Исперих за 7 работни места и 7 безработни лица са започнали работа за м.юни и юли.

Изразходвани средства по програми 355 938лв. или 89,2% от плана. Усвоените натуре са 135, което е над 106,3% изпълнение на плана за 2015г.

5. Оперативна програма «Развитие на човешките ресурси»

Схема “Подкрепа за заетост”

През периода на действие на схемата 73 работодатели са подали заявления за включване в схемата като 69 от тях са от реален сектор, 70 са сключили договори за заетост и са разкрити 286 работни места и 308 безработни лица са включени в обучение и заетост. През 2015 е проведен прием на нови заявления и са сключени 14 договора с 20 работни места и 20 безработни лица са започнали обучение и заетост.

Схема «По-близо до работа»

От началото на схемата 96 безработни лица са получили посреднически услуги, 58 лица, от които 9 новонаети и 49 заети, са подали заявления, 55 са включени във въвеждащо обучение и 54 лица са завършили обучението, включени в заетост 54 лица са ползвали транспортни средства в едногодишен период. През отчетния период на деветмесичието на 2015г. са сключени 2 договора по заявка на работодател и 5 заети лица са преминали обучение и ползват транспортни средства.

Схема «Младежка заетост»

По схема «Младежка заетост» са сключени през 2015г., 33 договора за 44 работни места и 44 безработни лица са започнали работа. Към 31.12.2015г. 77 работодатели са подали заявления за участие с 180 работни места

II. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите от Общинския план за развитие 2014-2020

През 2015 г. водеща в изпълнението на ОПР беше новата визия – Инвестиции, Стабилност, Просперитет, Екологичност, Растеж, Идентичност и Хармоничност (ИСПЕРИХ). Тя обобщава бъдещото състояние на община Исперих като място с равни социални възможности, място за икономически дейности и за индивидуална изява, вдъхновена от духовните и културни ценности на местната общност.

Стратегическата роля (мисия) на община Исперих за осъществяване на визията за бъдещето на общината се свежда до:

1. Насърчаване и обединяване на усилията на местния бизнес, икономическите и управленските структури и гражданите за развитие на икономиката, създаване на благоприятни инвестиционни условия и повишаване възможностите за трудова заетост;
2. Изграждане и поддържане на съвременна, надеждна и адекватна на потребностите общинска инфраструктура;
3. Подобряване на здравния и социалния статус на населението и създаване на здравословна природна и екологична среда;
4. Осигуряване на условия за достъпно и качествено образование и здравеопазване; развитие на културна и спортна дейност, разширяване на възможностите за отдих и развлечения;
5. Утвърждаване на община Исперих като място за атрактивен туризъм и ефективен туристически бизнес;
6. Разширяване възможностите за гражданско участие в местното самоуправление и в общественния живот

Четирите стратегически цели очертават бъдещите състояния, към които са насочени конкретните мерки, проекти и ресурси, дефинирани от Общинския план за развитие:

Стратегическа цел 1 - Икономически растеж, основан на допълващи се дейности и продукти, местно предприемачество, външни инвестиции и активна връзка между образование и бизнес.

Стратегическа цел 2 - Висока популярност на съхранено и изявено многообразие на природното и културно наследство

Стратегическа цел 3 - Подобрена жизнена среда в града и селата, обезпечени с качествени публични услуги и добро управление

Стратегическа цел 4 – Засилена роля на инициатор на междуобщинско сътрудничество и продукти

Шестте приоритетни области, заедно с тяхното съдържание, са необходимите условия за постигане на стратегическите цели и визията за община Исперих. Всяка приоритетна област съсредоточава нужните мерки, които трябва да бъдат предприети с предимство пред останалите възможни дейности в подкрепа на местното развитие. Приоритетните области дават отговор на въпроса какво трябва да се направи.

Приоритетните области най-общо представляват темите, които обосновават разпределението на финансовите ресурси и общинските инициативи през следващия програмен период. Съобразно структурата на стратегията, приоритетите не са директно обвързани и подчинени на дадена стратегическа цел, а допринасят за постигането на повече от една цел. Приоритетните области са съчетание от прецизно формулирани мерки, разкриващи какво точно трябва и може да се осъществи в общината. Различните мерки в една или повече различни области са тематично свързани, за да се осигури по-голяма ефективност и синергия между очакваните от осъществяването им резултати. Мерките са отворени и следва да се конкретизират с допълнителни проекти през целия следващ програмен период. В този смисъл, въздействието на мерките не се изчерпва с дефинираните проекти в Програмата за реализация на ОПР. Мерките следва да насочват и всички останали инициативи в общината до 2020 г.

Приоритетна област 1. Фокуси на растеж

В рамките на приоритетната област се поставя акцент върху усвояването на предимството от локацията и осигуряването на предварителните предпоставки за икономическо развитие – инфраструктурни подобрения и осигуряване на привлекателни складови и производствени терени. Приоритетната област е пряко свързана с мерките от обхвата на област Ресурси и продукция, която предоставя механизми за развитие на сектор индустрия. Аналогична е връзката с област Наследство и туризъм, формулираща интервенциите свързани с туристическия отрасъл.

Пълното усвояване потенциала на представения фокус включва и подобряване на градската среда и градския дизайн. Те са необходими за повишаване привлекателността и притегателността на общинските градове и поддържането на благоприятни демографски параметри – задължителни изисквания за постигането на реален растеж.

Стратегически важните локация и инфраструктури са определящи фактори за развитие. Те са свързани както с предпоставките за икономически растеж (високообразовани кадри и иновации), така и с привлекателността на община Исперих за образование, работа и живот.

През отчетния период бяха реализирани няколко значими проекти с фокус към подобряване на градската среда и градския дизайн, повишаване качеството на живот на жителите на град Исперих и атрактивността на общинския център:

1. Проект „Рехабилитация на парк „Владимир Друев” в гр. Исперих” (договор №40/3/3221325 с ДФЗ от 04.08.2014 г.) на стойност 85 971,44 лв. се реализира по мярка 4.1 „Прилагане на стратегии за местно развитие” на Програмата за развитие на селските райони. Беше подобрена средата за отдих на жителите на град Исперих и повишена атрактивността на общинския център чрез рехабилитация на част от парковото пространство, изграждане на детски площадки и кътове за отдих .

2. Проект „Рехабилитация и благоустрояване на градски парк в Исперих” (договор

№ 40/3/3220209 с ДФЗ от 19.08.2013 г.) на стойност 387859,52 лв.. се реализира по мярка 4.1 „Прилагане на стратегии за местно развитие” на Програмата за развитие на селските райони.

Градският парк на Исперих беше благоустроен чрез рехабилитация на парковото пространство, изграден кът за срещи, комбинирана детска площадка и терен за организирани учебни художествено-творчески занимания на открито

3. Проект „Подобряване възможностите за долекуване на населението на Община Исперих чрез модернизация на МБАЛ Исперих ЕООД” (Договор № BG161PO001/4.1.05/2011/015) на стойност 1 526 716,46 лв. се реализира по ОП „Регионално развитие 2007-2013 г.”. Вследствие на изпълнените дейности се подобриха възможностите за достъп до диагностика, лечение и долекуване на населението в Община Исперих чрез подобряване на физическата среда и реализиране на мерки за енергийна ефективност, както и чрез доставката на модерно специализирано медицинско оборудване

С реализирането на проекта се осигури подходяща, обновена, модернизирана и рентабилна инфраструктура в лечебното заведение, съобразена с действащите санитарно хигиенни и технически нормативни изисквания и с необходимостта от разширяване на услугите за долекуване на населението на територията на Община Исперих. Създадоха се условия за социално включване и равен достъп на групите в неравностойно положение, с особено внимание към хората с увреждания и рисковите групи население.

4. Проект „Ремонт, включващ внедряване на мерки за енергийна ефективност и оборудване на пет детски заведения в Община Исперих” на стойност 1 496 288,40.лв се реализира с финансови средства по Публична инвестиционна програма "Растеж и устойчиво развитие на регионите"

Чрез прилагане на енергоспестяващи мерки /подмяна на дограма, рехабилитация на отоплителна инсталация, топлинна изолация на стени и др./ се повиши енергийната ефективност на сградите на пет детски заведения в гр.Исперих - ЦДГ № 1 "Щастливо детство", гр. Исперих, ЦДГ № 3 "Мечо Пух", гр. Исперих, ЦДГ № 5 "Слънце", гр. Исперих, ОДЗ "Първи юни", гр. Исперих -база 1 и ОДЗ "Първи юни", гр. Исперих - база 2

Приоритетна област 2. Села и периферни територии

Предвидените мерки са формулирани съобразно идеята за съхраняване и стабилизиране на селата от общината. Необходимо е паралелното подсилване на по-големите и значими от тях, докато се предприемат мерки за преустановяване тенденциите за обезлюдяване на малките. Това изисква два различни подхода към двата типа села в общината.

Общите мерки са свързани със стимулиране на партньорствата и търсене на алтернатива за финансиране и на проекти за развитието на селата, включително и за съвместно развитие на групи от тях.

В тази приоритетна област бяха реализирани два значими проекта, чиято цел е да допринесат за подобряване на условията за живот в населените места на община Исперих

1. Проект „Подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги - Читалище „Елин Пелин 1930” с. Подайва; Читалище „Пробуда 1929” с. Свещари и Читалище „Н.Й.Вапцаров 1964” с. Малко Йонково” (договор №40/3/3211322 с ДФЗ от 04.08.2014 г.) на стойност 294 630,24 лв. се реализира по мярка 4.1 „Прилагане на стратегии за местно развитие” на Програмата за развитие на селските райони.

По проекта бяха извършени вътрешни ремонтни дейности – укрепване на тавански гредоред, ремонт на подови настилки, цялостен ремонт на стени, нов акустичен таван от огнеустойчиви минерални плоскости; външни ремонтни дейности – цялостен ремонт на фасадите на трите сгради; подновена осветителна инсталация на залата за представления и монтиране на нови осветителни тела в останалите помещения.

С изпълнението на проекта се удовлетворяват нуждите на местното население от трите

населени места – Подайва, Свещари и М.Йонково от предлагането на по-разнообразни и качествени културни дейности и услуги. Очакванията са подобрените условия да провокират нов тип взаимоотношения между читалищата и потребителите, в които последните да играят по-активна роля.

2. Проект „Рехабилитация на общински пътища на територията на Община Исперих“ (договор № 17/321/01439 с ДФЗ от 10.12.2013 г.) на стойност 2 064 983,69 лв. се реализира по мярка 321 “Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” на Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г..

Вследствие на изпълнението на проекта бяха рехабилитирани общински пътища на територията на община Исперих с обща дължина 4,28 км:

- Път RAZ 2047 с. Печеница – с. Делчево, участък от км 0+000 до км 1+635;
- Път RAZ 1042 граница община Исперих – с. Бърдоква, участък от км 7+012 до км 7+848;
- Път RAZ 1042 с. Бърдоква – с. Лудогорци, участък от км 8+550 до км 10+363

Справка ПУДООС за 2015 г.

3. Проект „Екологична среда за децата в детската градина“ на стойност 4959.00 лв. беше реализиран от ЦДГ „Незабравка“ с. Голям Поровец с финансовата помощ на ПУДООС в рамките на Национална кампания „За чиста околна среда – 2015 г.“ на тема „Обичам природата – и аз участвам“. В рамките на проекта бяха демонтирани негодни съоръжения и монтирани нови – беседка с пейка, пясъчник, пейки, врати за мини футбол, кошчета за отпадъци. Обособени бяха екологични зони, в които се направи залесяване и зацветяване.

Приоритетна област 3. Равни възможности

Приобщаващият растеж е един от трите приоритета на стратегията „Европа 2020“. Неговата същност е осигуряването на равни възможности за различните социални групи и потребности, подкрепени от качествени и достъпни здравеопазване, социални услуги и подпомагане. Включването на различните групи в социалния и икономическия живот е допълнителен стимул за растеж на местните общности. Община Исперих се отличава със своята активно прилагана политика и значителен брой успешни проекти, ориентирани към социалната сфера. Възможните подобрения са свързани с разширяване на обхвата и капацитета на предоставяните услуги. Добре функциониращите мрежи между институциите и неправителствените структури са мощен инструмент за разнообразие и по-голяма достъпност на предоставяните услуги за населението и специфичните услуги в общността.

I. Социални услуги

Общинското ръководство води съзнателна и последователна политика в подкрепа на своите граждани, изпаднали в неравностойно положение. Съгласно разработения Годишен план за развитие на социалните услуги, основната задача на Община Исперих е планиране, развиване и предоставяне на качествени социални услуги

През 2015 г. на територията на Община Исперих продължават да функционират **Дом за деца „Лудогорие“ с капацитет 18 места и Комплекс за социални услуги за деца и семейства „Лудогорие“**, в който се предоставят социални услуги, съгласно чл. 36, ал. 2 от ППЗСП, както следва:

- Преходно жилище;
- Център за обществена подкрепа;
- Център за настаняване от семеен тип 1;
- Център за настаняване от семеен тип 2.

ПРЕХОДНО ЖИЛИЩЕ

„Преходно жилище” /ПЖ/ е социална услуга в общността с капацитет 12 юноши и девойки. Доставчик на услугата е Община Исперих. Управлението на услугата се осъществява от Управителя на КСУДС. Оперативното управление на дейностите в услугата се осъществяват от социален работник-екипен ръководител.

Ползватели на услугата са деца, младежи и девойки на възраст от 16 до 20 години, настанени при условия и ред, определени в Закона за закрила на детето или в Закона за социално подпомагане.

Услугата ПЖ е предназначена за:

- Младежи и девойки над 16 годишна възраст, с дълъг институционален престой, за които към момента няма възможност за реинтеграция в семейна или близка до семейната среда;
- Младежи и девойки, навършили 18 годишна възраст - до завършване на средно образование
- Младежи и девойки от общността, които са над 16 годишна възраст, но поради една или друга причина се налага да ползват социална услуга от резидентен тип поради невъзможност да живеят в семейна или близка до семейната среда.

През 2015 г. услугата се е ползвала от 15 младежи и девойки. За този период ПЖ са напуснали 3 младежи и 3 девойки: 3-ма - поради завършване на средно образование, 2-ма - по собствено желание, а на 1 е наложена възпитателна мярка настаняване във ВУИ. През 2015 г. в Преходно жилище има 7 нови настанявания.

ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА

Център за обществена подкрепа е социална услуга в общността с капацитет 40 места, която предлага подкрепа на деца и родители за преодоляването на различни проблеми в съвместния им живот, подобряване на родителските умения и създаване на благоприятна семейна среда. Доставчик на услугата е Община Исперих. Управлението на услугата се осъществява от Управителя на КСУДС.

През отчетната година бе разширена дейността на социалната услуга Център за обществена подкрепа към КСУДС "Лудогорие" в тази насока.

Общ брой потребители, ползващи услугата ЦОП: 77

Общ брой потребители, ползващи услугата, постъпили с направление от Отдел ”Закрила на детето”: 77

Общо брой потребители, ползващи услугата, постъпили с доброволна заявка от страна на клиента: 0

За предоставяне на услугата ЦОП е осигурен екип, състоящ се от двама социални работници и един психолог, които консултират и подкрепят семействата, подпомагат контактите им с други институции, съдействат за осигуряване на заетост, медицински консултации и лечение, осъществяват ежеседмични посещения в дома и съветват в насока справяне с родителските задължения

ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП 1

Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания 1 /ЦНСТ/ е социална услуга – резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно развитие на деца и младежи, които имат нужда от грижа извън тяхното семейство и подкрепа за самостоятелен живот. Тя е нова форма на социална услуга в страната и предоставя комплекс от дейности, съобразени с индивидуалните потребности на децата/младежите и насочени към развиване на социална компетентност и подготовка за самостоятелен живот, подкрепа в образованието, развиване на способности за организиране на свободното време, професионално ориентиране и обучение, възстановяване и поддържане на контакт с биологичното семейство и формиране на собствена идентичност. Услугата ЦНСТДМ без увреждания 1 е с капацитет 12 деца.

Предназначена е за деца/младежи на възраст от 3 до 18 годишна възраст и младежи от 18 до 29 години. Те се настаняват при условия и ред, определени в Закона за закрила на детето и ЗСУ.

През 2015 година услугата работи с пълен капацитет. През 2015 г. настанените потребители със административна заповед от ДСП –Исперих са 12.

ЦЕНТЪР ЗА НАСТАНЯВАНЕ ОТ СЕМЕЕН ТИП 2

Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания 2 /ЦНСТ/ е социална услуга – резидентен тип, която осигурява жизнена среда за пълноценно развитие на деца и младежи, които имат нужда от грижа извън тяхното семейство и подкрепа за самостоятелен живот. Тя е нова форма на социална услуга в страната и предоставя комплекс от дейности, съобразени с индивидуалните потребности на децата/младежите и насочени към развиване на социална компетентност и подготовка за самостоятелен живот, подкрепа в образованието, развиване на способности за организиране на свободното време, професионално ориентиране и обучение, възстановяване и поддържане на контакт с биологичното семейство и формиране на собствена идентичност. Услугата ЦНСТДМ без увреждания 2 е с капацитет 12 деца.

Предназначена е за деца/младежи на възраст от 3 до 18 годишна възраст и младежи от 18 до 29 години. Те се настаняват при условия и ред, определени в Закона за закрила на детето и ЗСУ

През 2015 година услугата работи с пълен капацитет.

◆ От 2015 г. в гр. Исперих се предоставя и услугата **Дневен център за деца с увреждания** с капацитет 48 места. Тя е разкрита на 01.12.2014 г. по проект „Интеграция на деца и младежи с увреждания чрез предоставяне на социални услуги в Община Исперих“, финансиран със средства по ОП "Развитие на човешките ресурси 2007-2013г. „Бюджетна линия BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2: Разкриване на социални услуги в общността” .

Дневен център за деца с увреждания е социална услуга за предоставяне на дневни грижи, мобилна и почасова услуга за деца до 18 години и техните семейства, както и младежи до 29 години, ползватели на социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания.

◆ През отчетния период се предоставя и социалната услуга **Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания** с капацитет 14 места. Тя стартира на 05.01.2015г. по Проект "Интеграция на деца и младежи с увреждания чрез предоставяне на социални услуги в Община Исперих", финансиран със средства по ОП "Развитие на човешките ресурси 2007-2013г. „Бюджетна линия BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нито едно дете” – Компонент 2: Разкриване на социални услуги в общността” .

Социалната услуга Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания се предоставя в достъпна и уютна среда, като разполага с обучен персонал с развити компетенции и опит за индивидуална работа и подкрепа на потребителите. Услугата има разработена методика, утвърдена вътрешна нормативна база, правила, процедури и документация, гарантиращи качество на предоставянето им, в съответствие със законовоопределените критерии и стандарти.

Предлагането на двете услуги стана възможно след реализирането на **проект "Изграждане на социална инфраструктура, предлагаща услуги за деца в риск на територията на община Исперих - Център за настаняване от семеен тип и Дневен център за деца с увреждания"** на стойност 1 091 659,20 лв. по мярка 321 “Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” на ПРСР 2007-2013г. Изграждането на този център позволи да се повиши качеството на живот на деца и младежи от институции и

уязвими групи от населението чрез подобряване на достъпа им до алтернативни грижи и услуги в среда, близка до семейната и в общността на територията на община Исперих.

◆ През 2015 г. Община Исперих продължава да е партньор на АСП в изпълнение на Проект „И аз имам семейство” по ОП „Развитие на човешките ресурси 2014-2020 г.”.

През отчетния период 15 деца са настанени за отглеждане и възпитание в приемни семейства на територията на община Исперих. От тях 2 деца са настанени при близки и роднини.

Към настоящия момент по Проект "И аз имам семейство" са утвърдени 10 професионални приемни семейства. Настанени са 13 деца в 9 от утвърдените семейства.

◆ **Домашен социален патронаж в гр. Исперих** е заведение, в което социалните услуги се извършват в обичайната домашна среда. Предлагащите социални услуги са:

- Доставка на храна;
- Поддържане на хигиената в жилищните помещения обитавани от патронирания;
- Съдействие за снабдяване с необходимите помощни средства при инвалидност или тежко заболяване;
- Помощ в общуването и поддържането на социални контакти, развлечения и занимания в дома или извън него;
- Битови услуги – закупуване на хранителни продукти и вещи от първа необходимост, заплащане на електрическа енергия, телефон и други със средства на лицето;
- Съдействие за изготвяне на необходимите документи заявяване на ТЕЛК;
- Други.

През 2015 год. ДСП – Исперих е предоставял социални услуги на 143 лица при капацитет 170.

◆ През 2015 г. община Исперих реализира дейности по **социална услуга „Обществена трапезария”** на 93 лица при капацитет 90 места. ДСП предостави храна за обяд, включваща супа, основно ястие и хляб на два етапа. Първи етап от 01.01.2015 – 30.04.2015 год. и втори етап от 01.10.2015 – 31.12.2015 год.

◆ През отчетния период община Исперих реализира и дейности по **социална услуга „Топъл обяд”** за периода от **11.05.2015 до 30.09.2015 г., финансирана по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане**, операция **„Осигуряване на топъл обяд”**

◆ През 2015 г. община Исперих беше партньор по **Проект „Нови възможности за грижа”** по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014–2020 г., бюджетна линия 2014BG05M9OP001-2.2015.001 „Нови алтернативи”, дейност „Личен асистент”.

Целевите групи по Проекта са:

1. Хора с увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване;
2. Хора над 65 години с ограничения или в невъзможност за самообслужване;
3. Семейства на деца с увреждания;
4. Самотноживеещи тежко болни лица.

Общата цел е подобряване достъпа не само до социални, но и до здравни услуги на хората с увреждания.

Ползватели на услугата „Личен асистент” към 31.12.2015 г. са 113 потребители, обгрижвани от 110 лични асистенти.

◆ През отчетния период Община Исперих продължава да е бенефициент по Проект BG06 - 218 „**Превенция и реинтеграция на деца в риск**” по Програма BG06 „Деца и младежи в риск”, Компонент 2, финансиран от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009 – 2014, на обща стойност 225 391 **евро** за период от 22 месеца.

Проектът се реализира в осем детски градини на територията на Община Исперих - ЦДГ "Щастливо детство" в град Исперих, ЦДГ "Мечо Пух" в град Исперих, ЦДГ "Слънце" в град Исперих, ЦДГ "Радост" село Подайва, ЦДГ "Щастливо детство" село Китанчево, ЦДГ "Братя Грим" село Тодорово, ЦДГ "Кокиче " село Вазово и ЦДГ "Момина сълза " село Райнино.

По проекта е предвидено оборудване за осемте детски градини, което ще спомогне за цялостната адаптация и интеграция на децата в детските градини.

Целева група:

- Деца от местната общност на възраст между 3 и 6 години;
- Деца в риск, особено представители на социално слаби, включително от ромската етническа група, на възраст между 3 и 6 години, изложени повече от останалите на риск от социално изключване и бедност;
- Деца от семейства с нисък доход;
- Деца в риск от етническите малцинства;
- Деца в риск живеещи в малки и отдалечени населени места.

◆ През 2015 год. по **Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”** продължиха трудовата си заетост 43 лица - сезонни работници до 01.03.2015 г.

Основна цел на програмата е сигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, обект на месечно социално подпомагане, чрез разкриване на работни места в общополезни дейности. Повишаване на конкурентноспособността на безработни лица, обект на месечно социално подпомагане чрез включване в обучение за ограмотяване и придобиване на професионална квалификация. Повишаване на пригодността за заетост на лицата, обект на Програмата, чрез включването им в дейности, водещи до повишаване на уменията и квалификацията.

В Програмата се включват трудоспособни безработни лица, които са регистрирани в Дирекции “Бюро по труда” и са обект на месечно социално подпомагане.

◆ През 2015 г. по **Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”** в Общинска администрация – Исперих продължи трудовата си заетост едно лице, назначено на длъжност „Технически сътрудник” .

◆ От 01.04.2015 г. до 01.10.2015 г. по **Регионална програма „Поддръжка на училища и детски градини на територията на Община Исперих”** бяха назначени 20 лица за период от 6 месеца.

Програмата е насочена към безработни лица, които са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда” гр. Исперих, като приоритетно се включват безработни лица за шест месеца на осем часа от следните групи:

- Безработни младежи до 29 год. с подгрупа до 25 г., младежи, които нито се обучават, нито са заети;
- Безработни над 50-годишна възраст;
- Продължително безработни лица;
- Безработни с ниска или непотърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, т. ч. безработни с ниско образование (включително от ромски произход).
- Хора с увреждания;
- Лица извън работната сила, желаещи да работят в т. ч. обезкуражени лица.

Дирекция „Бюро по труда“ извършва подбора за включване в Програмата измежду посочените по-горе приоритетни групи.

◆ През отчетната 2015 год. по **Национална програма „Сигурност“** продължиха **своята дейност** до 26.02.2015 г. /вкл./, 22 лица назначени през 2014 г., на длъжност „Пазач-сътрудник по опазване на обществения ред“ за период от осем месеца.

Основна цел на програмата е ограничаване на безработицата чрез осигуряване на заетост в дейности по опазване на обществения ред в населени места с високо равнище на безработица.

◆ През 2015 г. по **Национална програма „Старт на кариерата“** в **Общинска администрация – Исперих** са назначени **5 лица за срок от 9 месеца**

Основната цел на програмата е да бъдат осигурени възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили средно или висше образование, с цел улесняване на прехода между образование и заетост.

Обект на Програмата са младежи до 29 г. без трудов стаж по специалността, които са завършили висше образование (дипломирани) и са регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“.

В края на 2015 г. започна изпълнението на **проект "Алтернатива за независим живот"** (Договор №BG05M9OP001-2.002 от 16.12.2015г.) по ОП "Развитие на човешките ресурси 2014-2020г.", схема BG05M9OP001-2.002 „Подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване“ на стойност 500 000 лв. С този проект в рамките на 21 месеца се цели подобряване качеството на живот и достъпа до услуги за социално включване в отговор на комплексните потребности, включително и здравни, на хора с увреждания и хора над 65 години в невъзможност за самообслужване с цел преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността.

През 2015 г. бяха реализирани два проекта по мярка 4.1 „Прилагане на стратегии за местно развитие“ на ПРСР 2007-2013 г., насочени към разширяване и подобряване качеството на социалните услуги за възрастни хора и лица с увреждания.

1. Проект „Изграждане на център за отдых, свободно време и социални услуги за възрастни хора с увреждания в гр. Исперих“ (договор № 40/3/3210197 с ДФЗ от 19.08.2013 г.) на стойност 445606,51 лв.

По проекта беше изградена двуетажна постройка на ул. „Хан Аспарух“, като сутеренът и първият етаж са предвидени за Домашен социален патронаж и обществена трапезария, а втория етаж ще се използва за клубове на възрастни и лица с увреждания. Достъпът до залата е улеснен от механизирани платформа за хора с нарушена двигателна функция за преодоляване на стъпала, движеща се по метален парапет.

С изпълнението на проекта се удовлетворяват нуждите на уязвимите групи на територията на община Исперих за постигане на по-добро общо състояние и качество на живот. Създават се условия за повишаване качеството на социалните услуги Домашен социален патронаж и Обществена трапезария в гр.Исперих, за интеграция на социално уязвими групи в общността и повишаване на техните социални контакти с приятели, връстници и близки хора.

Целева група, пряк ползвател на инвестицията ще са:

- 342 възрастни хора и хора с увреждания, живеещи на територията на МИГ – Исперих, имащи потребност от организация на свободното време и личните контакти, членове на клуб „Надежда“, клуб „Гергана“, клуб „Юнак“, съюз на инвалидите и клуб на незрящите
- 100 възрастни в пенсионна възраст, самотни и болни хора, ползватели на услугата Домашен социален патронаж

- 90 души, ползватели на социалната услуга Обществена трапезария в гр.Исперих
- 13 души персонал на Домашен социален патронаж

2. Проект „Подобряване на център, предоставящ социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания в гр. Исперих” (Договор №40/3/3210691 с ДФЗ от 01.07.2014 г.) на стойност 131431,24 лв.

По проекта беше осигурено мебелно обзавеждане за пенсионерските клубове и професионално ел.оборудване и обзавеждане за Домашен социален патронаж, които ще се разположат в новоизградения Център за отдых, свободно време и социални услуги за възрастни хора и хора с увреждания. За нуждите на Домашен социален патронаж е доставено и специализирано транспортно средство за пренос на готови храни – електромобил.

II. Здравеопазване

Здравното обслужване на населението се осъществява от лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ.

1. Болнична медицинска помощ

„МБАЛ - Исперих” е стационарно заведение за лечение на остри и обострени заболявания с капацитет 98 легла. Обслужва населението от региона, както и голям брой населени места от съседни общини – Главиница, Дулово, Самуил и Завет. Оборудвано е с модерна апаратура и медицинска техника.

2. Извънболнична медицинска помощ

2.1. Амбулатории за първична медицинска помощ

- Амбулатория за първична медицинска помощ индивидуална практика - 8
- Лекарски практики по дентална медицина:
 - на индивидуална практика - 11
 - на групова практика – 1

2.2. Специализирана извънболнична медицинска помощ

- Амбулатория за специализирана медицинска помощ - индивидуална практика - 14
- МЦ „Медика – 2009” ЕООД - 1
- Медико - диагностична лаборатория - 1
- Медико - техническа лаборатория - 2

2.3. Спешна медицинска помощ.

На територията на община Исперих функционира **Филиал за спешна медицинска помощ, в който работят 2 лекари и 10 фелдшери**

В детските градини и училищата на територията на община Исперих са обособени и оборудвани 33 здравни кабинети, в които работят 14 медицински сестри и фелдшери.

Грижата за подобряване здравния статус на населението в община Исперих е основна в политиката на управление с акцент върху детското здравеопазване, хора с тежки хронични заболявания и хора в неравностойно положение.

В изпълнение на политиката за гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване през 2015 г. беше реализиран проектът по ОПРР – «Подобряване на възможностите за долекуване на населението на Община Исперих чрез модернизация на МБАЛ Исперих ЕООД

Община Исперих ще продължи да бъде ангажирана с провеждане на активна политика за гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване. През 2015 г. беше прехвърлена на

държавата собствеността на сградата на **Филиала за спешна медицинска помощ в гр.Исперих**. Очаква се през новия програмен период Министерство на здравеопазването да реализира по ОП „Региони в растеж“ проект за ремонт и оборудване на центровете за спешна медицинска помощ

III. Образование

Качественото образование продължава да е един от основните ни приоритети. Човешкият капитал на нашата община са днешните ученици. Шансът за успех и просперитет на всеки отделен гражданин пряко зависи от качеството на образованието, до което има достъп. Дейностите в сферата на образованието са регламентирани в нормативната уредба на МОН и действащата нормативна уредба на община Исперих. Дирекцията работи в тясно сътрудничество и взаимодействие както с РИО – гр.Разград, в областта на методическите указания и прилагане разпорежданията на законодателната уредба, така и с директорите и ръководствата на учебните заведения.

На територията на Община Исперих функционират осем общински и едно държавно училища – две средни и седем основни. Шест от основните училища са средищни. До всички средищни училища е осигурен безплатен транспорт за ученици и учители. Отрицателната демографска статистика води до съществуването на паралелки с минимален и под минималния брой ученици. Общият брой на учениците в община Исперих за учебната 2015/2016г. е 2336.

В община Исперих функционират 23 детски градини и едно Обединено детско заведение В град Исперих работят три ЦДГ и ОДЗ. Другите 20 детски градини са в селата на общината. Осемнадесет от ЦДГ по села са еднoгруппни с деца между 12 и 20 на брой. Две от градините развиват дейност с две групи (с. Подайва и с. Вазово). Общият брой на децата посещаващи ЦДГ е 809, като само в града са 473. В град Исперих функционира и детска ясла с 4 групи и 67 деца.

През ноември 2015 г. беше внесено **проектно предложение «Ефективна и пълноценна интеграция на деца в неравностойно положение»** на стойност 454 932,26 лв. по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, процедура „Подкрепа за предучилищно възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“. Целта на проекта е създаване на условия за подпомагане на децата от етническите малцинства и/или маргинализираните групи да се изградят като пълноценни граждани и да постигнат успешна професионална, социална и творческа реализация

IV. Осигуряване на ред и сигурност на територията на община Исперих

Социално превантивната дейност за предотвратяване и ограничаване на криминогенните фактори на територията на Община Исперих се извършва от МКБППМН, Детска педагогическа стая, Дирекция „Социално подпомагане“ гр.Исперих, РПУ–Исперих и обществени възпитатели.

През изминалата 2015 година МКБППМН - Исперих продължи работата си по изпълнение на своята главна цел – да подаде ръка на всяко нуждаещо се от подкрепа дете. В духа на Конвенцията за правата на детето и следвайки последователно принципите на хуманното и толерантно отношение работещите в МКБППМН професионалисти насочиха своята дейност към осъществяване на реален принос за справяне с първопричините за появата на детската престъпност, кризата на ценностната система, нравствените дефицити, неефективния родителски контрол, социално-икономическите проблеми. Към Местната комисия през годината работиха 6-ма обществени възпитатели, които извършваха конкретна индивидуална корекционно-възпитателна работа с малолетните и непълнолетните правонарушители.

За реализирането на целите си МКБППМН - Исперих работи съвместно с ръководствата

на учебни заведения на територията на общината, с Училищните комисии за превенция на противообществените прояви на учениците, с инспектор „Детска педагогическа стая” при РУ на МВР - Исперих, с отдел „Закрила на детето” при ДСП - Исперих. Проведени са беседи с ученици във връзка с агресията, тормоза в училище, употребата на наркотични вещества, правата на детето, дейността на МКБППМН, необходимостта от редовна посещаемост на учебните занятия и със спазването на вечерния час и др. Осъществени са обучения /чрез обществени възпитатели и ИДПС на ученици на теми: “Превенция на насилие над деца”, “Детска полицейска академия”; занятия на инспектор ДПС: “Да играем безопасно”, “Опасните непознати”, “Пътна безопасност”, “Наркотиците и законът”, “Престъпление и наказание”, “Права и отговорности”, “Хулиганство и вандализъм”.

Превантивната работа с родители включваше работа със седем семейства с цел оказване на помощ и подкрепа в процеса на възпитание.

Специалистите от Комисията консултираха и родителите на един непълнолетен - ученик във ВУИ - Завет. Обществените възпитатели проследяваха поведението на подрастващите /2 момичета и едно момче, пребиваващи във ВУИ/ през време на ваканциите, когато непълнолетните се връщаха в гр. Исперих.

Системно възпитателите разговаряха с родители на деца от ромски произход за необходимостта от образование на децата им. Консултираха децата и за опасността при ранните бракове.

Във връзка с Национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора по всички училища бяха разпространени информационни материали, предоставени от РИО-Разград, и бе проведена информационна кампания на тема „Порнография и трафик на хора”. За целта бяха предоставени материали на обществените възпитатели и на УКППП

През 2015г. МКБППМН - Исперих работеше с 6 обществени възпитатели, които осъществяваха корекционно-възпитателна дейност с двадесет и четири деца. След работата с обществен възпитател повечето от малолетните и непълнолетните не извършиха нови противообществени прояви или престъпления.

Приоритетна област 4. Ресурси и продукция

Общинското икономическо развитие следва да се основава на устойчиво използване на природните ресурси. Предвидено е осигуряването на адекватното управление на отпадъчните води и отпадъците. Необходимо е поддържането чистотата на почвите за реализиране на висока и разнообразна селскостопанска продукция. Силен принос за баланса между опазването на ресурсите и увеличаването на продукцията дават и практиките за повишаване на енергийната ефективност, използване на възобновяеми източници и въвеждането на технологични иновации за по-малък екологичен отпечатък на производствата.

През отчетния период успешно приключи най-мащабният проект на община Исперих „**Интегриран проект за водния цикъл на гр.Исперих**” на стойност 48 081 305,91 лв., реализиран с безвъзмездни финансови средства от ОП „Околна среда“ 2007-2013 г. и със средства от общинския бюджет. (Договор № BG161PO005/10/1.11/02/16 от 26.06.2012 г.)

В резултат на изпълнените дейности беше разширена и реконструирана съществуващата ПСОВ - гр. Исперих чрез изграждане на биологично стъпало. Модернизираната ПСОВ ще осигури пречистване на битовите и промишлени отпадъчни водни количества до параметри, отговарящи на изискванията по Наредба № 6/ 09.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн. ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г.). Проектният капацитет на реконструираната ПСОВ - гр. Исперих е за 12 436 еквивалент жители.

Поетапно беше доизградена канализационната мрежа в гр. Исперих с обща дължина L=46 088 м, от която разделна L=39 564 м и смесена L=6 524 м. Реконструираната водопроводна мрежа по проекта е с дължина 16 км.

С подписването на Договор № 10612/02.09.2015 г. по ПУДООС започна изпълнението

на проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови отпадъци в ПИ 000106 в землището на с. Лъвино, общ. Исперих” на стойност 912 323.54 лв. Той има за цел поэтапно извършване на техническа и биологична рекултивация на депо за битови отпадъци в землището на с.Лъвино. През 2015 г. приключи първият етап от проекта – техническа рекултивация, а до 2018 г. е предвидено да приключи и вторият етап – биологичната рекултивация на депото.

Приоритетна област 5. Наследство и туризъм

Наследството следва своята по-обхватна интерпретация от стратегическа цел 2 – съчетание на културно наследство и природни дадености. Приоритетната област въвежда идеята за баланс между опазването и изявата на наследството и развитието на туризма. В този смисъл туристическите дейности са инструмент за изява и популяризиране на местната идентичност, и обратно, културните ценности и природните ресурси са фактор за икономическо развитие.

Разумното използване и представяне на местните дадености се основава на последователността на предварително идентифициране на пълното многообразие на местните дадености, осигуряване на рамка, предпоставки и действия за тяхното трайно съхраняване и последващото им представяне, популяризиране и активно включване в съвременните социални и икономически активности. Приоритетната област последователно интегрира темите културно наследство, съвременна култура, природни забележителности, както и връзките между тях за формирането на (регионален) туристически продукт. Акцент на темата е проникването между културното наследство, съвременния културен живот и откритите публични пространства на населените места.

В национален мащаб, тенденцията за ускорено нарастване на туристическото потребление се съпътства от промяна в потребностите, ценностите и мотивацията на потенциалните туристи, имащи специфичен интерес, които все по-често напускат известните курорти и се насочват към нови нетрадиционни дестинации, даващи им възможност да се докоснат до „дивата природа”, историко-археологическото наследство, бита, културата и традициите на местното население.

През 2015 г. Община Исперих успешно приключи реализирането на **проект „Исперих-Разград-Попово: Път на древни култури и традиции”** (Договор №BG161PO001/3.2-03/2012/001) съвместно с общините Разград и Попово, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013 г.“ на стойност 481 830, 24 лв. Целта на проекта беше да се създаде регионален туристически продукт, основан на природното, културно и историческо наследство на трите общини и постигане на по-висока ефективност на регионалния маркетинг, посредством прилагане на интегриран подход. В рамките на проекта бяха разработени туристически пакети и маршрути с обекти от трите общини, изработени разнообразни рекламни материали на четири езика, три рекламни филма за трите туристически маршрута и рекламен видео клип. Проведена беше и интернет кампания за популяризиране на дестинацията „Исперих, Разград, Попово. За първи път трите общини имаха възможност да представят културно-историческото и природното си богатство на престижни международни туристически изложения в София, Берлин, Санкт Петербург и Букурещ. Организиран бяха експедиентски турове за туроператори и журналисти, по време на които участниците (40 души) имаха възможност да усетят уникалността на културно-историческото ни наследство. През цялата 2015 г. продължи изпълнението на част от дейностите вече с финансовите средства на трите общини с цел доказване на устойчивост на проекта, съгласно Указания на УО на ОПРР във връзка с изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ от бенефициенти, съвместно с партньори по схема BG161PO001/3.2-03/2012 „Подкрепа за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинацията П“:

Приоритетна област 6. Управление, партньорства и връзки

Предвижда се оптимизиране на административния капацитет за прилагане на политики и реализиране на проекти, успоредно с надграждане на съществуващите традиционно обслужване и вече предлагани електронни услуги за населението. Приоритетната област обхваща и инициативите за публичното участие и диалог като основен инструмент на ефективното управление.

Необходимо е стимулиране на партньорските мрежи между общинска власт, образователни институции и бизнес. Подобни мрежи са необходимото условие за постигане на съответствие между потребностите на пазара на труда и образователната подготовка. Те са начин за стимулиране на устойчива заетост.

Междубщинското сътрудничество е важно средство за съвместни действия на общини в съдействие за реализиране на проекти в различни области – туризъм, околна среда, бизнес и др.

Значимостта на връзката между образованието и бизнеса е припозната като европейски и национален приоритет. Тук се визира подготовката на качествени човешки ресурси, съобразени с икономическите активности и перспективи, насърчаване на метода „учене чрез работа“, който изисква активно взаимодействие между общинската администрация, образователните институции и бизнеса.

Съществена част от управлението и взимането на решения е свързана с териториалното и селищно устройство. Неговото регламентиране е основа, както за съхраняване на териториалните ресурси, културното наследство и природните забележителности, така и за стимулиране на инвестиционната активност. Предмет на настоящата приоритетна област е и осигуряването на адекватна устройствена основа за ключови територии в рамките на град Исперих.

С цел подобряване на професионалната компетентност на служителите в администрацията на Община Исперих за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им през 2015 г. беше реализиран поредният проект по ОП „Административен капацитет“ - „**Креативна и резултатна администрация на Община Исперих**“ (Договор №М13-22-38/29.07.2014г.) на стойност 179 687.65 лева. В рамките на проекта бяха проведени няколко обучения с конкретна насоченост. 14 лица от общинска администрация преминаха обучение по „Лични умения за ефективно управление“, 4-ма юристи и 27 неюристи се обучиха по „Прилагане правото на ЕС“, 101 лица се подготвиха за работа със специфични групи, а 103 – за екипна ефективност.

Развитие на модерна, иновативна, отзивчива, резултатна и толерантна администрация е водещ принцип в работата на Общинска администрация Исперих и в този смисъл през новия програмен период ще се търсят още възможности за повишаване на знанията и уменията на служителите за ефективно изпълнение на задълженията им.

През 2015 г. приключи изпълнението на **проект "Прилагане на стратегия за местно развитие на територията на МИГ – Исперих"**, по който бенефициент беше СНЦ „МИГ – Исперих“ в партньорство с Община Исперих. Проектът се реализира по мярка 4.1 „Прилагане на стратегиите за местно развитие“ и мярка „Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местното развитие“ на Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г. на стойност 3 886 000 лв. Целта на проекта беше развитие на конкурентоспособно земеделие чрез насърчаване модернизацията на стопанствата и повишаване на техническите знания и предприемаческата култура на земеделските стопани и заетите в земеделието. Разнообразяване на икономическите дейности чрез насърчаване на предприемаческата активност в неземеделските сектори на местната икономика. Създаване на стимулираща развитието жизнена среда. Укрепване местната идентичност и връзките в

общността.

През целия период на изпълнение на Стратегията за местно развитие Комисията за избор на проекти е дала одобрение за финансово подпомагане на 65 проекта; отказала е финансово подпомагане на 3 проекта - един проект по мярка 111, един проект по мярка 121 и един проект по мярка 312;

ВДФ «Земеделие» - РА са внесени общо 65 проекта, сключени са 61 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Изпълнение на заложените индикатори за 2015 г. и за целия период на прилагане на СМР

Индикатор	Цел до края на стратегията	Постигнато в периода, обхванат от доклада	Постигнато за периода от началото на прилагане на стратегията, включително периода, обхванат от годишния доклад
Брой на участниците в дейностите за придобиване на умения и постигане на обществена активност	2400	1009	6478
Брой граждани включени в инициативи, организирани по СМР (информационни срещи и обучения) ¹	2400	1009	6478
Участници, завършили успешно обучение	200	25	375
Жени, завършили успешно обучение	60	6	171
Създадени работни места (по пол и възраст, самонаети/наети) ²	20	4	32
Брой на участниците в дейностите по обучение	200	25	375
Брой на участниците в дейностите по информиране	660	366	2615
Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	150	19	116
Общ обем на инвестициите в подпомогнатите земеделски стопанства и фирми (хил.лв) ¹	2 135	216,42	2486.89
Брой стопанства и микропредприятия въвели успешно нов продукт/услуга или технология, или модернизирани и/или подобрили материалните активи на стопанството ²	26	11	34
Население, което се ползва от подобрените услуги с разбивка по вид (деца; младежи; жени; социално уязвими групи) ²	12 000	13000	13000

По Мярка 111 "Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания" – „Нови знания – модерни стопанства“ през 2015г. са изпълнени 2 договора и са подадени 2 заявки за плащане.

Като цяло интересът на земеделските производители към участие в обучение и информационни дейности по М111 не е достатъчно висок. Малка част от земеделските производители осъзнават ползата от обучение и актуална информация за подобряване на резултатите от тяхната дейност. Одобрени бяха 5 проекта, като остана недоговорен финансов ресурс, един от кандидатите не подписа договор за изпълнение, а двама не изпълниха договорите си. Само два проекта бяха изпълнени и това е причина част от заложените индикатори да не бъдат изпълнени.

По Мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства” - Печелившо земеделие през 2015г. са изпълнени и подадени 4 заявки за плащане.

Общо по мярката са изпълнени 19 проекта и за всеки от тях е подадена заявка за плащане, по които е изплатена финансова помощ в размер на 642 292,17 лв. – 95 % от бюджета по мярката. По мярката са създадени 20 работни места.

Като цяло, поставените цели по всички индикатори за продукт по М121 в Стратегията са преизпълнени. Преките резултати на подпомогнатите проекти са намаляване на производствените разходи (95% от подпомогнатите проекти), повишаване на добивите и увеличаване на качеството на продуктите, а чрез това и увеличаване на приходите на стопанствата

По Мярка 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности”- Неземеделски дейности и нови бизнес инициативи на земеделски производители през отчетния период е подадена една заявка за плащане. Договорен и изпълнен е 1 проект с обща стойност на субсидията в размер на 65 751,00 лв., което е 63 % от бюджета по мярката.

По Мярка 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия - ”Предприемаческа инициатива за нови стоки и услуги“ през 2015г. са изпълнени и подадени заявки за плащане по 6 договорени проекта.

Изпълнени са общо 14 проекта, които са с подадена заявка за плащане и с изплатена субсидия в размер на 412 627,79 лв. – 76% от бюджета по мярката. По мярката са създадени 12 работни места.

Преизпълнени са поставените целите по показателите на М312, но тези по М311 не са изпълнени, поради липса на интерес за кандидатстване.

Преобладаващата част от проектите са за инвестиции в развитие на услуги за населението и бизнеса. Около две трети от проектите са за внедряване на нови продукти или услуги. Съществено постижение на прилагането на стратегията на МИГ Исперих е подпомагането на иновативни проекти. Около една четвърт от финансираните проекти са за внедряване на иновативни технологии. Част от подпомогнатите фирми са иницирали създаването на регионален клъстер за енергийна ефективност, който е получил финансиране от Оперативна програма „Конкурентоспособност“.

По Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” - Качествени и достъпни услуги за местния бизнес и населението на територията на МИГ Исперих през 2015г. са изпълнени 5 проекта, по които са подадени заявки за плащане.

Три от проектите са подадени от Община Исперих, един от НЧ „Съзнание 1891“ гр.Исперих, което извърши ремонт и реконструкция на собствена сграда и един от Сдружение „Родно Лудогорие“, което реализира демонстрационен музей – свещоливница в с. Свещари.

По Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места” - Привлекателна жизнена среда – витални селища, зелена територия през 2015г. са изпълнени два проекта,

подадени от Община Исперих. Договорени са 2 проекта с обща стойност на субсидията 441769,87 лв., което е 67,9% от бюджета по мярката.

По Мярка 7.1. „Напред към наследството – територията Исперих ни обединява” са подадени 9 заявки за плащане. Договорени са общо 12 проекта, но един кандидат отказа да подпише договор. Общата стойност на субсидията по договорените проекти е 149997,75 лв., което е 77,7% от бюджета по мярката или 5% от общата стойност на безвъзмездната помощ по сключени договори на МИГ Исперих. Изпълнени са 11 проекта, като един от бенефициентите отказа да изпълни проект на стойност 11800 лв.

Като цяло дейностите по проектите допринесоха за ангажиране на местните хора, особено ученици и младежи в опазването на културно-историческото наследство. Дейностите имаха и принос за изграждане на партньорства между сдружения, читалища и културни институции.

През отчетният период продължи успешното партньорство и сътрудничество на Община Исперих с МИГ Исперих. Прилагаше се на практика изменението на реда за прилагане на Наредбата за общинска собственост за наемателите на общинска собственост, които кандидатстват с проект към Стратегията на МИГ Исперих.

Общинският съвет на Община Исперих подпомогна общо 10 нестопански организации и Читалища, които получиха безлихвен заем от Общината с цел реализиране на проектите.

През периода на прилагане на СМР стимул за развитие получи местния капацитет в областта на нестопанския сектор. От началото на прилагане на СМР са създадени 5 нестопански организации на територията на МИГ. Принос за тяхното създаване определено има Местната инициативна група.

ДЕЙСТВИЯ, ПРЕДПРИЕТИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПР

III. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Системата за наблюдение и оценка е предпоставка за успешната реализация на общинския план за развитие. Чрез нея ОПР може да се адаптира към променящите се условия, които влияят на общинското развитие. Системата обхваща отделните звена, извършваните от тях функции и последователността им във времето.

Целта на системата за наблюдение и оценка на ОПР е да се определи степента на реализация на поставените пред плана стратегически цели и произтичащите от тях приоритетни области за развитие и мерки към тях. Посредством това се следи до колко общинският план съответства на моментните условия – икономически, социални, политически, технологични и др. – и дали е необходима неговата актуализация.

Основните задачи пред системата са да предложи адекватно дефинирани дейности, тяхното информационно обезпечаване, както и взаимодействието между всички участващи структури. Част от системата за наблюдение е и публичното представяне на резултатите от мониторинга.

Основните участници в системата за наблюдение и оценка са Общинския съвет на община Исперих, Кмета на общината, специализираните дирекции и отдели в местната администрацията, разнообразните институции, осигуряващи информация, всички заинтересовани страни, професионалните общности и участващите експертни екипи.

Обвързването на изброените звена в единна система за взаимодействие позволява всеобхватно наблюдение на ОПР и точна оценка на неговите прогрес и ограничаващи фактори. С Решение №385/11.06.2014 г. на ОбС - Исперих и Заповед №486/16.06.2014 г. на Кмета на Община Исперих е определена работна група за наблюдение на ОПР 2014-2020, включваща представители на общинска администрация и общински съветници. С Решение

№71 от 16.03.2016 г. на ОбС - Исперих беше актуализиран състава на работната група, предвид настъпилите промени в ръководството на община Исперих и състава на ОбС – Исперих след проведените през м.октомври 2015 г. местни избори.

Инструментът за обобщаване постигнатите резултати от ОПР са годишните доклади, които се представят регулярно от кмета на общината. В този смисъл системата за наблюдение и оценка на ОПР на община Исперих предвижда разработването на шест доклада.

След изготвянето на годишния доклад следва да се организира публичното му представяне и разпространяване – задължение на общинската администрация. Приложимите методи за дейността са публикуване на интернет страницата на общината, използване на местните медии и препращането на документа на ключовите партньори по реализацията на ОПР

IV. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на общинския план за развитие през 2015 г., както и мерки за преодоляване на тези проблеми

Планът обхваща изключително разнородни дейности. Някои от тях излизат извън пряката компетентност на Общината в управленски или финансов план и тяхното изпълнение не е във възможностите единствено на Община Исперих.

За изпълнението на някои от заложените мерки е трудно набирането на необходимата информация, както и определяне размера на вложените средства, тъй като същите се изпълняват от различни институции и средствата са от различни източници на финансиране.

Липсва актуална статистическа информация за 2015 г., необходима за изготвяне на социално-икономическия анализ към Годишния доклад.

Все още няма готовност и нагласа сред общинските експерти да подават необходимата информация по заложените индикатори, съобразно ресора, за който отговарят. В този смисъл за следващия отчетен период е необходимо да се запознаят по-подробно със системата за наблюдение и изпълнение на ОПР и да имат готовността за изготвяне на периодични справки за изпълнението на отделните индикатори.

Необходимо е да се приложи системата от индикатори за наблюдение за набиране на информация и от частния сектор, НПО и др.

V. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР

Съгласно Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане, кметът на общината и общинският съвет осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции.

Главната цел на действията за прилагане на принципа за информация и публичност и на принципа за партньорство е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за устойчиво развитие, относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Мерките за популяризиране политиката на социално-икономическо, в частност регионално развитие на общината, и по-широката публичност на изпълняваните политики /програми, стратегии, проекти и дейности/ с обществено значим интерес ще се осигурят чрез:

- повишаване на публичността по отношение отчетността на изпълнение на ОПР чрез публикуване на годишните доклади от изпълнението на ОПР, актуализациите му, междинна и последваща оценка; доклади за изпълнението на отделните стратегически документи и извършени техни оценки;

- периодично актуализиране на информацията на сайта на общината като основен източник за информация за развитието на общината и дейностите на общинската администрация, свързани с изпълнение и отчитане на стратегическите политики, както и документите, свързани с това изпълнение.

Публикуване на сайта на общината на регистри с изпълнени проекти, проекти в процес на изпълнение, планирани проекти;

- Ефективен канал за информация са и презентационните материали и брошури, които се залагат като средство за информация и публичност по проектите, които ще се изпълняват и са включени в плана за реализация.

VI. Мерки за постигане на необходимото съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината

За постигане съответствие на ОПР със секторните политики, планове и програми на територията на общината, мерките, които се предприемат са:

- провеждане на коригиращи действия, на базата на предложения от заинтересованите страни;
- разглеждане на предложения от заинтересованите страни в постоянните комисии на Общинския съвет и внасяне на предложения за решения от ОбС;
- актуализиране на приетите от Общинския съвет – Исперих – наредби, стратегии, концепции, програми, планове и др. в съответствие с целите и мерките, предвидени в ОПР.

Необходимо е да се направи преглед и се изготвят и/или актуализират документите /стратегии, програми, планове, наредби, правила/, които са свързани с прилагането, изпълнението и отчитането на отделните секторни политики, които са в правомощията на органите на местно самоуправление.

Необходимо е и по отношение на секторните политики да се прилага механизъм на мониторинг, контрол и отчитане на резултатите от изпълнението им, като тези резултати намират отражение и при годишното отчитане на изпълнението на ОПР за останалия срок от действието му.

VII. Мерки за прилагане принципа на партньорство

Партньорският модел на управление е необходим за бъдещото развитие на община Исперих. Благодарение на неговото приложение Общината ще може да реализира процеса съвместно, комуникирано с партньорите, при вземането на решения и координирането на техните изпълнения. В процеса на управление на политиките за регионално развитие са въввлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни - институции, организации, административни звена, общности (групи) от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на публична политика/план и са нейни поддръжници или противници. С помощта на партньорството може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното развитие на дейността.

Работата в партньорство не означава само информиране или консултиране. Преди всичко означава съвместно вземане на решения и съвместни действия за изпълнение на тези решения. Решения, които първоначално са общоприети от мнозинството партньори, имат висока обществена подкрепа в процеса на реализацията

В допълнение, за прилагане на принципа на партньорство е препоръчително засилване на сътрудничеството с местни сдружения с цел увеличаване на гражданското участие в процеса по реализация на ОПР и останалите стратегически документи и включване на всички заинтересовани страни чрез организиране на обществени обсъждания, кръгли маси, форуми и други подходящи форми на участие. В този смисъл положителна практика в предходния програмен период е отличното партньорство и сътрудничество на общината с Местната инициативна група, съвместно с която на територията на общината успешно се реализираха множество проекти, заложи в Стратегията за местно развитие.

VIII. Резултати от извършени оценки към края на 2015 г.

През 2015 г. не са извършвани експертни оценки за изпълнението на ОПР. Оценка на изпълнението е представена единствено с този доклад чрез проследяване на системата от целеви индикатори и отчета за изпълнените проекти на територията на общината. Първата експертна междинна оценка на ОПР е заложена да се осъществи през 2017 г.

№	Индикатор за резултат
1.	Дължина на общинските пътища в добро състояние (вкл. отлично), според класификацията на общината
2.	Брой модернизирани производствени сгради – няма информация
3.	Брой новоразкрити работни места в обновени производствени територии - 4
4.	Дял на произведената продукция в отрасъл транспорт и складови дейности, от общия за областта – няма информация
5.	Брой предприятия, упражняващи икономическа дейност „транспорт, складиране и пощи”
6.	Брой реконструирани (обновени) публични пространства - 2
7.	Брой проекти, изпълнени в рамките на зоните за интегрирано градско възстановяване – н/п
8.	Реализирани инвестиции в съществуващите индустриални зони - 0
9.	Брой спортни площадки, отговарящи на европейските изисквания -0
10.	Реализирани кампании за реклама на Исперих като място за инвестиции, образование и живеене - 0
11.	Дял на хората с висше образование в общината - 8,68%
12.	Произведена продукция от професионални дейности и научни изследвания – няма информация
13.	Приходи от дейност „селско, горско и рибно стопанство”- 282 555лв
14.	Брой реализирани проекти за рехабилитация и изграждане на техническа инфраструктура в селата - 1
15.	Брой обществени сгради в селата, с внедрени мерки за енергийна ефективност - 3
16.	Брой на обезлюдените села в общината - 0
17.	Дял на земите с трайни насаждения от цялата площ на общината – 8 %
18.	Дял на обитаваните жилищата свързани с обществена канализация в селата - 0
19.	Брой легла в болничните заведения на 10 000 души от населението - 98
20.	Капацитет на домовете за социални грижи - 92
21.	Капацитет на социалните обекти от резидентен тип - 24
22.	Брой ученици, записани в професионални гимназии -347
23.	Брой лица обхванати от проекти за интеграция на рискови социални групи на пазара на труда - 280

24.	Дял на лицата с придобито поне основно образование на възраст между 30-69 г. - 75,02%
25.	Реализирани проекти за подобряване на социалните услуги - 8
26.	Дял на отсортирания отпадък от общото количество събран боклук в общината – няма информация
27.	Брой на пунктовете за наблюдение на шума, измерили нива в 68-72 dB – няма информация
28.	Средногодишна норма на ФПЧ ₁₀ ; - няма информация
29.	Средногодишна норма на ФПЧ _{2,5} ; - няма информация
30.	Брой превозени пътници в обществен транспорт/ годишно - няма информация
31.	Гъстота на фирмите на 1 000 човека - няма информация
32.	Брой публични сгради с внедрени мерки за енергийна ефективност - 10
33.	Лица над 30 г. преминали (пре) квалификационен курс - 11
34.	Наети на работа безработни след преминал (пре) квалификационен курс - 35
35.	Брой указателни табели в градската среда ориентирани към културното наследство - 16
36.	Брой на установените културно - опознавателни маршрути - 3
37.	Средногодишно проведени културни събития - 50
38.	Приход от реализирани нощувки на едно легло годишно –
39.	Реализирани нощувки годишно - 3225
40.	Разработени и актуализирани документи (стратегии, планове и програми), регламентиращи интегрираното управление на културното наследство, защитените територии и зони -1
41.	Брой на предлаганите е-услуги в общината - 1
42.	Брой реализирани проекти, съвместно със съседни общини - 1
43.	Брой стажанти преминали стаж в общинската администрация - 5
44.	Общински служители преминали курсове за повишаване на квалификацията - 103
45.	Проекти реализирани съвместно с НПО - 2

Напредъкът в отделните сектори е очевиден от изложените факти и данни. За съжаление липсва актуална информация за някои отрасли. В общината все още няма създаден механизъм за събиране на необходимата информация по заложените индикатори.

През отчетния период приключиха няколко важни инфраструктурни проекти, целящи подобряване условията за живот на жителите на общината. В резултат на това се увеличи делът на населението, ползващ подобрена инфраструктура, увеличи се броят на предоставяните социални услуги. В резултат на повишената квалификация на служителите от администрацията е съкратено времето за предоставяне на административни услуги на гражданите, подобри се оборудването в детските градини, в това число и използваните от

учителите дидактически материали.

В обобщение, може да бъде направен извод, че в голяма степен са постигнати планираните за 2015 г. цели. Напредъкът при изпълнение на общинския план за развитие за изминалата 2015 г. се дължи на ползването на различни източници на финансиране – ЕЗФ, ЕФРР, национално финансиране, собствени средства и др.

IX. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението

В Община Исперих е създадена сравнително добра организация за прилагане и изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г. от гледна точка на съпоставимост между планирани и реализирани проекти и действия, вътрешен мониторинг и контрол. През последните години Общината натрупа сериозен опит в подготовката на проекти и административен капацитет за тяхното управление и отчитане. Изборът на приоритетни за територията проекти и дейности се прави след съгласуване със заинтересованите страни.

През 2015 г. са реализирани значителен брой дейности за подобряване условията и качеството на живот на населението на общината и естетизация на градската среда. Въпреки ограничените финансови ресурси в национален мащаб, нестабилната политическа ситуация в страната и спирането на плащанията по редица оперативни програми, Община Исперих продължи успешно реализацията на изпълняваните проекти. Създадена е също добра проектна готовност и база данни с проектни предложения, за които се търсят възможности за финансиране.

Необходимо е да продължат усилията за по-конкретно адресиране на социално-икономическите проблеми като се насърчи взаимодействието и координацията между всички заинтересовани страни при изпълнението на приоритетите на Общинския план за развитие.

Необходимо е също така:

- Осъществяване на дейности и мерки за обществено консултиране и информиране относно политики, провеждани от общинската администрация
- по-ефективно прилагане на новите правила и методика за мониторинг, контрол и последваща оценка при изпълнението на конкретни политики от общ.администрация;
- Повишаване информираността на младите хора за перспективите в развитието на общината, региона, фирмата, с което да се ограничи неопределеността на техните очаквания за промените в заетостта и безработицата, с цел намаляване на миграцията;
- Подобряване координацията между представителите на различните сектори и общината, както и подкрепа за създаване на различни бизнес сдружения и организации;
- Осигуряване на благоприятен икономически микроклимат, привлекателност за външни инвестиции и стимулирането на местно предприемачество, укрепване и създаване на нови малки и средни предприятия
- Активно сътрудничество между представителите на публичните институции и бизнеса, изграждане на мрежи, местни и регионални обединения, междуобщински, секторни, трансгранични, международни и др.;
- Предприемане на последователни и взаимосвързани инициативи за по-активното икономическо взаимодействие с останалите общини от региона;
- Прилагане на мерките от разработената Стратегия за развитие на туризма в община Исперих за периода 2014-2020 г.;
- Развитие на интегрирани туристически услуги;
- Привличане вниманието на различни инвеститори за разкриване на нови работни места, както и запазването на съществуващите;

- Активна маркетингова и рекламна кампания за популяризиране на местните дадености и привличане вниманието на потенциалните посетители на общината;
- Активна политика за опазване и съхраняване на природното богатство, като се активизират превантивните дейности, водещи до съхранение на екологията и биологичното разнообразие;
- Широко използване на алтернативните енергийни източници;
- Разширяване на международните контакти и сътрудничество и реализиране на съвместни инициативи, базирани на европейския опит и ноу-хау;
- Подобряване на информационната осигуреност на всички институции и участници в пазара на труда относно реалното състояние и тенденциите в развитието на местната икономика и на пазара на труда в частност.